

Minnesanteckningar från referensgruppsmötet den 7 september 2023

Närvarande

Magdalena Kydd, Autism Stockholms län
Stefan Fagerström, FUB Stockholm
Sandra Lindquist, Funktionsrätt Stockholms stad
Håkan Thomsson, Synskadades Riksförbund Stockholms stad
Hanna Rossetti & Anna Ljungquist, Socialförvaltningen

Inledning + föregående anteckningar

Hanna inledde mötet med att hälsa alla välkomna.
Minnesanteckningarna lades till handlingarna.

Information från socialförvaltningen

- *Skolsociala team*
Sofia Linder, utredare på socialförvaltningen, och Anahitta Shaghoie, jurist inom grundskoleavdelningen på utbildningsförvaltningen, närvarade på referensgruppsmötet för att informera om skolsociala team.

Presentationen inleddes med att Sofia visade en film om skolsociala team. Filmen vänder sig till elever som har lite för mycket frånvaro i skolan. Filmen finns att ta del av via följande [länk](#).

Arbetet med skolsociala team i Stockholms stad började år 2013 genom pilotprojektet samverkan skola och socialtjänst (PPSS) som bedrevs i åtta stadsdelar. De senaste åren har det funnits en tydlig vilja från stadens politiker att jobba med de här frågorna och skolsociala team är sedan några år tillbaka en permanent insats. Idag finns insatsen i samtliga elva stadsdelar, om än i olika omfattning. Varje stadsdel har en lokal styrgrupp och stadsdelen bestämmer själv hur organisationen för samverkan ska se ut, inom ramen för den gemensamma arbetsmodell som finns inom staden sedan 2021.

Arbetsmodellen är styrande för skolans och socialtjänstens arbete med skolsociala team. Grundtanken med de skolsociala teamen är att stödet till elever med skolfrånvaro inte bara kräver nära samverkan inom skolans väggar utan även med aktörer utanför skolans organisation, såsom exempelvis socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatri.

Det kan finnas flera orsaker till skolfrånvaro, exempelvis skolmiljön, relationer till andra elever, sårbarhet hos eleven och elevens hemförhållanden. Det är skolans ansvar att uppmärksamma om en elev har upprepad eller långvarig frånvaro samt att utreda orsakerna och sätta in lämpliga åtgärder för att öka närvaron i skolan.

När skolan ser att en elevs frånvaro påverkar skolresultatet och att orsakerna till frånvaron beror på saker som inte bara är hänförliga till skolan kan det skolsociala teamet vara en lämplig insats. För att en elev ska kunna erbjudas stöd av ett skolsocialt team ska hen vara folkbokförd i Stockholms stad, gå i årskurs 4-9 och ha en upprepad eller längre frånvaro.

Syftet med de skolsociala teamen är att ge tidigt och samordnat stöd till eleven. Arbetet sker i samverkan mellan skolsociolog, skola och familjen. Insatsen är i första hand frivillig och inte en biståndsbedömd insats.

Det skolsociala teamet ska titta på eleven utifrån ett helhetsperspektiv och skolsociologen kan ses som en extra vuxen i elevens tillvaro. Socialtjänstens skolsociologer ska inte jobba så mycket med skolans närvarofrämjande arbete utan fokusera på stöd till elever och deras familjer. Skolsociologen kan till exempel finnas med som stöd i sårbara situationer/miljöer såsom matsalen och på raster, coacha eleven i att hantera olika sociala sammanhang och erbjuda eleven ”incheck” och ”utcheck” i samband med att skolan börjar och slutar.

Vidare kan det skolsociala teamet bidra med exempelvis motiverande och stödjande samtal med eleven, relationsskapande aktiviteter och stöd till eleven med att organisera fritidsaktiviteter och skolarbete. Till skillnad från en skolkurator kan en skolsociolog även verka utanför skolans område, exempelvis genom att ge föräldraskapsstöd, enskilt eller i grupp.

För de som har en långvarig skolfrånvaro och där orsakerna till frånvaron har byggts på över tid utvecklas just nu en insats som kallas för skolsociala team plus. Konceptet testas just nu i stadsdelar är Järva och Kungsholmen i form av ett socialt investeringsprojekt.

FUB och Autism Stockholms län framförde bland annat att de upplever att de skolsociala teamen i många fall kommer in för

sent samt att de ser att skolfrånvaron kryper ned i åldrarna. Sofia instämde i synpunkterna och berättade att det finns en önskan om att kunna jobba även med de yngsta barnen. I vissa stadsdelar jobbar de redan i dagsläget även med elever i årskurs 3. En målsättning är att de skolsociala teamen ska kunna jobba under hela skoltiden, det vill säga från förskoleklass upp till och med årskurs nio. Vidare berättade Sofia att det i dagsläget inte finns någon systematisk uppföljning av hur det går för de elever som fått stöd av det skolsociala teamet i grundskolan och sedan går vidare till gymnasiestudier. Det är ett utvecklingsområde.

Synskadades Riksförbund Stockholms stad tog upp att barn med nedsatt syn inte sällan upplever att det är jobbigt att vistas i en skolmatsal eller ute på skolgården på rasten och att detta skulle kunna vara orsaker till skolfrånvaro för dessa elever. Frågan ställdes om det finns någon uppfattning om hur många av de elever som får, eller har fått, hjälp av ett skolsocialt team som har nedsatt syn. Enligt Sofia finns det ingen statistik som visar hur många barn med skolfrånvaro som har nedsatt syn.

Den som har frågor eller vill veta mer om skolsociala team kan vända sig antingen till Sofia, sofia.linder@stockholm.se eller till Anahitta, anahitta.shaghoie@edu.stockholm.se.

- *Uppdragsbeskrivning för representanter i referensgruppen*
Socialförvaltningen informerade om att det har tagits fram en uppdragsbeskrivning för brukarrepresentanter i referensgruppen. Uppdragsbeskrivningen gäller för referensgrupperna inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning, socialpsykiatri och missbruk och beroende.

Uppdragsbeskrivningen redogör för referensgruppernas övergripande syfte, vilket är att möjliggöra dialog, informationsutbyte och inhämtande av synpunkter avseende utvecklingsarbete som bedrivs av socialförvaltningen.

Vidare framgår av beskrivningen att det är socialförvaltningen som är sammankallande och för minnesanteckningar samt även avgör vilka brukarorganisationer som ska bjudas in att delta i respektive referensgrupp.

Representanter i referensgruppen förväntas delta på mötestillfällena, vid förhinder ordna med ersättare eller meddela socialförvaltningen om hinder, inkomma med eventuella frågor på övergripande nivå som uppmärksammas av brukarorganisationen samt komma förberedd till mötet genom exempelvis inläsning av utskickat material.

Slutligen framgår det av uppdragsbeskrivningen att arvode betalas ut i efterhand till representanten från respektive

brukarorganisation. För år 2023 utgår arvode om 510 kronor per tillfälle. För restid utgår inget arvode.

Uppdragsbeskrivningen kommer att skickas ut tillsammans med minnesanteckningarna.

Några mötesdeltagare uppgav att de uppskattade informationen om att det är okej att skicka en annan representant vid förhinder. Alla har inte varit medvetna om att det har varit en möjlighet. Socialförvaltningen åtog sig att uppdatera kontaktlistan så att varje brukarorganisation får information skickad till en namngiven person samt till en funktionsbrevlåda.

- *Ny representant från socialförvaltningen*

Socialförvaltningen berättade att Hanna Rossetti inte kommer att delta vid referensgruppens möten från och med år 2024. Hon kommer att ersättas av Jessica Lundkvist som även hon jobbar som utredare på Kompetenscenter funktionshinder och socialpsykiatri på Socialförvaltningen. Jessica jobbar främst med frågor som är kopplade till utförarsidan.

Lägesrapport från organisationerna

- *Autism Stockholms län*

Autism Stockholms län jobbar tillsammans med FUB vidare med projektet **Jag Äger** - Individuell Plan. Inom ramen för projektet har en enkätundersökning gjorts bland länets handläggare och chefer. Föreningen berättade att svarsfrekvensen var låg. Av de inkomna svaren framgick bland annat att få känner till Individuell Plan och att det är få som erbjuder en Individuell Plan. Av enkätsvaren framkom även att i de fall planen används är det ofta för att lösa ett problem eller ett krisläge. Autism Stockholms län berättade även att det saknas informationsmaterial om individuell plan och att de därför jobbar med att ta fram informationsmaterial utifrån olika kommunikationsförmågor. Föreningen riktade även en uppmaning till Stockholms stad att ta fram informationsmaterial om individuell plan.

Autism Stockholms län lyfte även två iakttagelser kopplade till bostad med särskild service. Den första avser det faktum att regionen tar över ansvaret för en individ som bor i bostad med särskild service som behöver vistas på sjukhus. Eventuell boendepersonal som följt med individen till sjukhuset återgår till gruppboendestaden/servicebostaden efter inläggningen. Föreningen framför önskemål om att boendepersonal ska få möjlighet att vara med den enskilde på sjukhuset under vistelsen. Den andra iakttagelsen rör att tillgången till hjälpmedel har minskat på boenden och dagliga verksamheter i takt med att den ekonomiska situationen blivit sämre.

- *FUB Stockholm*

FUB Stockholm talade om att de har samverkat med Stadsteatern kring en föreställning om Vipeholm, *Vipeholm – tiden före framtiden*. Föreningen har i anslutning till samverkan med Stadsteatern även skrivit en debattartikel om Vipeholm och dagens omsorg för människor med intellektuell funktionsnedsättning. Debattartikeln har blivit publicerad och finns att läsa [här](#).

FUB Stockholm berättade att de samverkat med föreningen Clownmedicin i ett projekt som vänder sig till äldre personer med exempelvis intellektuell funktionsnedsättning. FUB Stockholm har bidragit med en utbildningsinsats inom ramen för projektet.

Enligt FUB Stockholm upplever många av deras medlemmar som bor på bostad med särskild service att det har varit en torftig sommar när det gäller aktiviteter. Upplevelsen är att det inte görs något inom ramen för boendet. Föreningen framför att Stockholms stad måste försöka säkerställa att kvaliteten är god på boendena och att de som bor där får komma ut och göra saker.

En oroväckande sak enligt FUB Stockholm som de har uppmärksammat på är att ett gruppboende i staden omnämner sina boende med nummer istället för med namn med hänvisning till GDPR. Detta är första gången socialförvaltningen hör talas om saken och kommer att ta frågan med sig för vidare diskussion kring hantering av informationen.

Den 23 augusti anordnade FUB Stockholm, i samverkan med flera andra föreningar, en medlemsdag på Skansen. Det kom cirka 3 000 unika personer, bland annat från skolor och dagliga verksamheter.

FUB Stockholm undrade om det är möjligt att få stöd för intressepolitiskt arbete från staden?

Återkoppling från Socialförvaltningen: Enligt Enheten för Juridik, upphandling och föreningsstöd är det inte möjligt att söka bidrag för intressepolitiskt arbete.

- *Funktionsrätt Stockholms stad*

Funktionsrätt Stockholms stad tog upp att de vill att staden ska ingå ett särskilt avtal med dem med anledning av att de är en paraplyorganisation. Organisationen är ju ingen medlemsorganisation i vanlig mening men söker i nuläget stöd på samma kriterier som vanliga medlemsorganisationerna gör. Funktionsrätt Stockholms stad anser att finansieringen behöver ses över. Organisationen berättade även att de lagt förslag om att ingå idéburet offentligt partnerskap (IOP) med staden.

Funktionsrätt Stockholms stad berättade även om ett projekt som organisationen jobbar med. Projektet rör skolan och hur den fungerar för barn med funktionsnedsättning. Inom ramen för projektet kommer en enkätundersökning att genomföras. Enkäten är framtagen i samarbete med forskare från Begripsam. Enkäten vänder sig till den som är förälder, är bosatt i Stockholms kommun och har ett barn med funktionsnedsättning som går i skolan. Undersökningen är tänkt att bidra till att tydliggöra hur situationen ser ut i skolan för barn med funktionsnedsättning och hur situationen kan förbättras.

- *Synskadades Riksförbund Stockholms stad*

Synskadades Riksförbund Stockholms stad uppgav att förbundet brottas med en tuff ekonomi. Pratar med politikerna om att få ökade anslag till föreningen.

Förbundet jobbar mycket med att ledsagningen ska fungera bra och att kommunfullmäktiges riktlinjer ska följas. Upplevelsen är att riktlinjerna inte följs i nuläget. Bland annat avslås ansökningar om ledsagning med motiveringen att behovet kan tillgodoses genom medföljare inom ramen för hemtjänst. Synskadades Riksförbund Stockholms stad berättade att de har talat med sina medlemmar om problematiken och deras önskemål är att även få till en dialog med stadens enhetschefer.

Synskadades riksförbund Stockholms stad berättade att de uppskattar det arbete som stadens syn- och hörselinstruktörer gör. Med hjälp av instruktörerna kan personer med syn- och hörselnedsättning lära sig att klara sig själv. Enligt förbundet finns instruktörerna på många håll i staden och det tycker de är bra.

Förbundet jobbar mycket med information. Synnedsättning är enligt Synskadades riksförbund Stockholms stad till stor del ett informationshandikapp. Bland annat utbildar förbundet sina medlemmar i att använda en iPhone.

Avslutningsvis tog Synskadades riksförbund Stockholms stad upp att de tycker att det är positivt att taltidningen *På tal om Stockholm* har återgått till det antal utgivningsnummer som var innan den minskning som gjordes för ett antal år sedan.

Inkomna diskussionspunkter inför och under mötet

- *Friskvårdskortet – hur har det gått och hur når vi ut till dem det berör?*

Det här är ett uppdrag som leds av stadsledningskontoret (SLK) men där även idrottsförvaltningen och socialförvaltningen är

involverade. SLK har tagit fram informationsmaterial som socialförvaltningen tidigare i år spred i avdelningschefsnätverket och utförarnätverket. Socialförvaltningen har även spridit materialet till privata utförare. Just nu jobbar SLK och berörda förvaltningar med att försöka ta fram statistik kring hur många som har använt sig av erbjudandet om friskvårdskort. I årets budget så står det att det här är ett tvåårigt projekt. Planen från SLK:s och berörda förvaltningars sida är därför att, fram mot årsskiftet, på nytt gå ut med information om friskvårdskortet. Dels för att påminna om att det är möjligt att få ett friskvårdskort även år 2024, dels för att nå ut till dem som eventuellt är nyinflyttade i gruppbostad och ännu inte har utnyttjat möjligheten att plocka ut ett friskvårdskort.

FUB Stockholm och Autism Stockholms län tog upp att de gärna vill vara med och utforma informationen om friskvårdskortet. De framförde även önskemål om en prova-på-dag då de som erbjuds friskvårdskortet kan få besöka en simhall och få en uppfattning om vad det är för aktiviteter som erbjuds där. FUB Stockholm och Autism Stockholms län tog även upp att de anser att friskvårdskortet bör erbjudas till alla som tillhör LSS personkrets.

- *Referensgrupp för äldre personer med funktionsnedsättning*
Referensgruppen har tidigare framfört önskemål om att det ska finnas en särskild referensgrupp för äldre personer med funktionsnedsättning. Socialförvaltningen har vidarebefordrat önskemålet till äldreförvaltningen. De har i sin tur föreslagit att de, istället för att starta ytterligare en referensgrupp, kan ha en representant närvarande vid våra referensgruppsmöten. Närvarande representanter tycker att det låter som en bra idé och vi beslutar därför att bjuda in en representant från äldreförvaltningen till kommande möten.
- *Resultat från statistikuppdrag*
Socialförvaltningen informerade om att det än så länge inte finns något resultat att redovisa. Resultatet kommer att redovisas först när året, och därmed insamlingen, är slut. Planen är att resultatet ska redovisas i socialnämnden i mars 2024 och därefter inkluderas i Socialtjänstrapport 2023.
- *Förvaltningens riktlinjer och information för att motverka våldfärdsbrott – hur går det i arbetet?*
Socialförvaltningen berättade att riktlinjerna just nu är ute på en liten miniremiss hos stadens funktionshindersråd. Ansvarig utredare har även besökt socialnämndens funktionshindersråd och informerat om arbetet. Förvaltningen är angelägen om att få in synpunkter på materialet sett ur ett brukarperspektiv. Inriktningen har varit att försöka ta fram riktlinjer som inte gör att den

enskilde ska känna sig misstänkt eller ifrågasatt. Förhoppningen är att riktlinjerna ska kunna gå upp i socialnämnden innan året är slut. När socialnämnden beslutat om riktlinjerna kommer arbetet med att ta fram informationsmaterial att påbörjas. Förvaltningen tar gärna emot referensgruppens synpunkter på informationsmaterialet.

Nästa möte

Socialförvaltningen informerade om att nästa möte kommer att äga rum under våren. Förslagsvis torsdagen den 14 mars.

Referensgruppen samtycker till datumet och nästa möte kommer således att äga rum torsdagen den 14 mars 2024, klockan 14:00-16:00. Lokal meddelas vid ett senare tillfälle.

Avslutning

Mötet avslutades.